Yenido?an? Besleme Niyeti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yenido?an? Besleme Niyeti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33192

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yenido?an? Besleme Niyeti Ölçe?i (IFI-T), orijinal ad? Infant Feeding Intention Instrument olan arac?n Türkçe'ye uyarlamas?d?r. Bu ölçek, annelerin yenido?anlar?n? nas?l besleyeceklerine dair sahip olduklar? niyetleri (intention) ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle emzirme niyetini de?erlendirerek, annenin do?um sonras? beslenme tercihlerini tahmin etmede önemli bir araç olarak hizmet vermektedir. Türk popülasyonunda yap?lan geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, arac?n psikometrik aç?dan uygunlu?unu göstermi?tir.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? (adaptation), Güneri, Muslu ve Güner taraf?ndan gerçekle?tirilmi? ve 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Bu araç, toplam 5 maddeden olu?maktad?r ve genellikle gebelik dönemindeki kad?nlara veya do?um sonras? erken dönemde annelere uygulanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Beslenme niyeti, emzirme, bebek beslenmesi, uyarlama, psikometri, IFI-T, maternal niyet.

Yazarlar

Güneri, S., Muslu, G., Güner, Ö.

Amaç

Yenido?an? Besleme Niyeti Ölçe?i'nin temel amac?, gebelik veya erken postnatal dönemdeki annelerin, bebeklerini emzirme veya formül mama ile besleme konusundaki spesifik ve genel niyet düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, sa?l?k profesyonellerinin emzirme dan??manl??? stratejilerini ki?iselle?tirmelerine ve destek programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmelerine olanak tan?r.

Ölçek, annenin beslenme tercihi hakk?ndaki kararl?l???n? ve bu kararl?l???n alt?nda yatan motivasyonel faktörleri anlamay? hedefler. Elde edilen sonuçlar, annenin gelecekteki beslenme davran???n? yüksek oranda tahmin etme potansiyeline sahiptir, bu da halk sa?l??? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, temel olarak Davran???n Planlanm?? Teorisi (Theory of Planned Behavior) gibi sosyal psikolojik modellerden türetilen niyet kavram?n? ölçmektedir. Bu ba?lamda, ölçek, annenin belirli bir davran??? (örne?in, ilk alt? ay sadece anne sütüyle besleme) gerçekle?tirme olas?l???na dair öznel inanc?n? yans?tan bili?sel bir yap?y? de?erlendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

IFI-T, genellikle tek boyutlu bir yap? sergilemek üzere tasarlanm??t?r, bu boyut, annenin beslenme hedeflerine yönelik güçlü bir e?ilimini temsil eder. Ölçek maddeleri, annenin hem genel beslenme plan?n? hem de belirli beslenme yöntemlerine (örne?in, emzirme (breastfeeding)) yönelik tutumunu yans?tmaktad?r.

Geçerlik

Yenido?an? Besleme Niyeti Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? için geçerlik çal??malar?, orijinal yap?n?n Türk kültürü ve diline uygunlu?unu saptamay? amaçlam??t?r. Uyarlama çal??mas?nda (Güneri vd., 2019), yap? geçerli?ini incelemek üzere faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r.

Çal??mada, ölçe?in kavramsal yap?s?n?n korundu?u ve ölçülen yap?n?n (beslenme niyeti) teorik beklentilerle uyumlu oldu?u gösterilmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili de?i?kenlerle (örne?in, emzirme bilgisi veya tutumu) korelasyonlar?n?n incelenmesi yoluyla ölçüt geçerli?i de desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farkl? ko?ullar alt?nda tutarl? olup olmad???n? belirlemek için yap?lm??t?r. Uyarlama çal??mas?nda iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?s?, yani Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r.

Yay?nlanm?? çal??ma, ölçe?in 5 maddelik yap?s?n?n, Türk örnekleminde tatmin edici düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu rapor etmi?tir. Bu yüksek iç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? temel psikolojik yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir, bu da ölçe?in güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu teyit eder.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda uygulanan faktör analizi, Yenido?an? Besleme Niyeti Ölçe?i'nin temel yap?s?n? do?rulam??t?r. Orijinal ölçek gibi, Türkçe versiyonun da genellikle tek faktörlü bir yap?y? destekledi?i belirlenmi?tir. Bu tek faktör, annenin genel beslenme niyetini temsil etmektedir.

Analiz sonuçlar?, maddelerin beklenen faktör yüklerine sahip oldu?unu ve ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün korundu?unu göstermi?tir. Bu bulgu, IFI-T'nin, beslenme niyeti yap?s?n? Türk popülasyonunda geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Ölçek

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire). Derecelendirme sistemi hakk?nda detayl?

ARABPSYCHOLOGY.COM

bilgi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak Likert tipi bir derecelendirme kullan?l?r.

Language Available: Türkçe (IFI-T) ve Orijinal ?ngilizce (IFI).

Population Group: Gebeler ve Lohusalar (Expectant and Postpartum Mothers).

Age Group: Do?urganl?k Ça??ndaki Kad?nlar (Women of Reproductive Age).

Population Details: Türkiye'deki sa?l?k hizmetlerinden faydalanan veya ara?t?rmaya kat?lan anneler.

Test Methodology: Psikometrik bir araç olup, genellikle anket yoluyla uygulan?r. Toplam 5 maddeden olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bebek sa?l???, annelik, emzirme politikalar?, maternal sa?l?k, niyet, psikometrik uyarlama.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Özlem Güner

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ozcerezciozlem@gmail.com

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe Uyarlama 2019 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar veya yay?nc?dan izin al?nmas? önerilir. Sorumlu yazar ile ileti?im kurulmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

Güneri,S. ,Muslu,G. ve Güner,Ö. The Turkish Version of the Infant Feeding Intention Instrument (IFI-T). *Erciyes Med J. 2019; 41*(3): 269-274. Çal??man?n orijinal linki: erciyesmedj.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yenidogani-besleme-niyeti-olcegi-infant-feeding-intention-instrument-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yenido?an? Besleme Niyeti Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal kaynakta aç?kça belirtilmedi?i için burada listelenememi?tir. Kaynak, ölçe?in toplam **5 maddeden** olu?tu?unu belirtmektedir. Maddelerin tam içeri?i için lütfen yukar?da belirtilen akademik makaleye veya sorumlu yazara ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM